

brå

ntu

Nationella trygghetsundersökningen

NTU Kortanalys 1/2022

Mode-effekter i Nationella trygghetsundersökningen

Skillnader i svarsfördelning och svarsmönster mellan webb- och postenkäten

Innehåll

Sammanfattning.....	4
Fördelningen av svar mellan webb- och postenkäten för olika grupper i NTU och dess utveckling över tid	4
Jämförelse av svar mellan webb- och postenkäten.....	5
Avslutande diskussion	5
 Inledning.....	 6
Bakgrund	7
Syfte och frågeställning.....	10
Metod.....	10
 Resultat.....	 14
Fördelningen av svar mellan webb- och postenkäten för olika grupper i NTU och dess utveckling över tid	14
Jämförelse av svar mellan webb- och postenkäten.....	19
 Avslutande diskussion	 23
 Referenser	 25
 Bilagor	 28
Bilaga 1.....	28

urn:nbn:se:bra-1040
© Brottsförebyggande rådet 2022

Författare: Emelie Holst

Vetenskaplig granskare: Professor Dan Hedlin, vid Stockholms universitet, har vetenskapligt granskat utkast till rapporten och lämnat värdefulla synpunkter. Det är dock Brå som i alla avseenden är ansvarig för innehållet i kortanalysen.

Omslagsillustration: Helena Halvarsson

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se www.bra.se

Denna kortanalys kan laddas ner från Brås webbplats <http://www.bra.se>

Sammanfattning

I Nationella trygghetsundersökningen (NTU) används både webbenkät och postenkät för att samla in data. Med tanke på den digitala utvecklingen i samhället är det möjligt att NTU i framtiden enbart kommer att använda webbenkät. Därmed finns det ett behov av att undersöka om en sådan förändring skulle kunna påverka sammansättningen av svarande och jämförbarheten av resultaten för NTU.

I den här kortanalysen undersöks fördelningen av svarande mellan webbenkäten och postenkäten för olika grupper i NTU samt om svaren skiljer sig åt beroende på den datainsamlingsmetod som använts (s.k. mode-effekter¹). Kortanalysen baseras på NTU data som samlats in med båda enkättyperna. Resultaten ger en deskriptiv bild och det görs ingen djupare analys av varför personer väljer webbenkät eller postenkät, eller vilka mekanismer som kan resultera i skillnader i svar mellan datainsamlingsmetoderna. Resultaten blir underlag vid tolkningen av potentiella effekter av en förändring i datainsamlingen. Kortanalysen riktar sig till de som är intresserade att fördjupa sig i den metodologiska delen av undersökningen.

Fördelningen av svar mellan webb- och postenkäten för olika grupper i NTU och dess utveckling över tid

Sedan kombinerad datainsamling med webb- och postenkäter infördes 2017 har andelen av de svarande som besvarar undersökningen via webbenkäten ökat vid varje mättillfälle. Ökningen gäller både totalt och i samtliga grupper som studeras i NTU.

I NTU 2017 valde totalt sett en något större andel av de svarande att svara på postenkäten, men 2021 var det i stället en något större andel som valde webbenkäten. Under hela perioden 2017–2021 var andelen som svarade på webbenkäten större bland män än bland kvinnor, och större bland yngre än bland äldre. Vidare var andelen större bland personer med eftergymnasial utbildning än bland dem med som högst gymnasial eller förgymnasial

¹ Från engelskans *mode* som syftar till datainsamlingsmetod.

utbildning. I åldersgruppen 65–84 år, och bland personer med som högst förgymnasial utbildning, var andelen som svarar via webbenkäten betydligt lägre, och 2021 var det i dessa grupper fortfarande en något större andel som valde postenkäten.

Jämförelse av svar mellan webb- och postenkäten

Jämförelser av svar på webbenkäten med svar på postenkäten har gjorts för att undersöka i vilken mån datainsamlingsmetoden samvarierar med rapporterad utsatthet för brott, otrygghet och oro för brott samt förtroendet för rättsväsendet. Resultaten indikerar att det tycks förekomma vissa skillnader i svar mellan metoderna.

Skillnaderna tycks vara något större för frågor som gäller förtroende för rättsväsendet, och de största skillnaderna observeras för frågorna om förtroende för att rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta rättvist. De som svarar på webbenkäten uppger i större utsträckning att de har ett mycket eller ganska stort förtroende, jämfört med svarande på postenkäten. De rapporterar också större utsatthet för sexualbrott jämfört med de som svarar på postenkäten.

Avslutande diskussion

Grupperna som studeras i NTU svarar i olika stor utsträckning via de båda enkättyperna och det finns dessutom vissa skillnader i svaren mellan datainsamlingsmetoderna. Vissa grupper tenderar att välja postenkäten i större utsträckning, framför allt äldre personer i urvalet, 65–84 år, och i synnerhet de äldsta i den gruppen, 75–84 år. Dock ökar andelen som svarar via webbenkäten, i samtliga grupper, så troligtvis gäller detta främst på kortare sikt.

Skillnaderna mellan de svar som ges via webbenkäten kontra postenkäten varierar i storlek och är i flera fall relativt små. Det kan tyda på att en ökad datainsamling via webbenkäten inte skulle innebära några större skillnader för de flesta resultat i NTU. Dock verkar datainsamlingsmetodens effekt på svaren vara större för frågorna om utsatthet för sexualbrott och stort förtroende för att rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta rättvist, vilket skulle kunna innebära en större förändring i resultaten för dessa frågor om samtliga svarande skulle svara via webbenkäten. Det är dock svårt att helt fastställa om de observerade skillnaderna är direkta modeeffekter eller om det rör sig om andra faktorer som det inte har kunnat kontrollerats för i analyserna.

Inledning

I denna kortanalys studeras i vilken utsträckning olika grupper i Nationella trygghetsundersökningen (NTU) svarar på undersökningen via webb- eller via postenkät samt om det finns indikationer på att svaren skiljer sig åt beroende på datainsamlingsmetod (s.k. mode-effekter). NTU är en årlig brottsoffer- och trygghetsundersökning, som har genomförts av Brå sedan 2006. Undersökningen fokuserar främst på hur befolkningens utsatthet för brott, känsla av otrygghet och förtroende för rättsväsendet har utvecklats, sett till hela Sveriges population (16–84 år).²

År 2017 genomfördes en stor metodförändring i NTU.³ Förändringen föranledes av att det fanns ett behov av resultat på lokal nivå. Urvalet utökades från 20 000 personer till 200 000 personer och datainsamlingsmetoden ändrades från i huvudsak telefonintervjuer till självadministrerade webb- och postenkäter. I samband med detta fanns det en ambition att även minska kostnaderna per svarsperson (som ökat i samband med att svarsfrekvensen minskat) och att bortfallet skulle bli mer stabilt. Sedan 2017 kan de som valts ut för att ingå i undersökningen alltså välja mellan att svara på en webbenkät eller en postenkät.

Att använda fler än en datainsamlingsmetod är vanligt vid surveyundersökningar och utförandet varierar. Att kombinera datainsamlingsmetoder kan vara ett sätt att bland annat förbättra täckningen, motverka bortfall och minska kostnaden för undersökningen. Det finns även potential för bättre mätningar eftersom olika metoder har olika styrkor och svagheter, och de kan vara olika bra på att mäta olika saker. Samtidigt kan olika datainsamlingsmetoder generera olika resultat, dels för att de personer som svarar via en viss metoderna kan skilja sig åt, dels för att datainsamlingsmetoden i sig kan ha en inverkan på svaren.⁴ Om skillnaderna i svar beror på att de har samlats in med olika datainsamlingsmetoder kan det röra sig om mode-effekter. Det är dock svårt att helt fastställa om det handlar om sådana effekter eller om det är andra faktorer som spelar in.

² Mer information om NTU finns på Brås webbplats (www.bra.se/ntu).

³ Läs mer om metodbytet i den tekniska rapporten för NTU 2017 (Brå 2018).

⁴ Se bland annat de Leeuw 2005; de Leeuw 2018; de Leeuw, Dillman och Hox 2008; SCB 2016.

Det främsta syftet med NTU är att studera utvecklingen av bland annat utsatthet för brott och förtroende för rättsväsendet, och därför behöver mätningarna genomföras så att resultaten är jämförbara mellan åren. Det gör att undersökningar av detta slag är känsliga för metodförändringar då det kan skapa en osäkerhet gällande resultatens jämförbarhet. Ibland finns det dock behov av förändring. I framtiden skulle det exempelvis kunna vara att gå över till att bara använda webbenkät som datainsamlingsmetod eftersom samhället blir mer och mer digitaliserat. Det är dock viktigt att först undersöka hur en sådan förändring skulle kunna påverka resultatens jämförbarhet. I detta fall handlar det dels om att undersöka om sammansättningen av svarande kan påverkas av att bara erbjuda webbenkäten, dels om att datainsamlingsmetoderna i sig kan generera olika resultat.

De resultat som redovisas i denna kortanalys är baserade på data från NTU som är insamlade med den nuvarande kombinerade datainsamlingsmetoden. Analyserna är framför allt deskriptiva och beskriver svarsfördelningen för varje datainsamlingsmetod inom olika grupper. Logistiska regressionsanalyser har utförts för att undersöka om det finns indikationer på att svaren skiljer sig åt mellan de som svarar på webbenkäten kontra postenkäten. Resultaten ger inte ett exakt svar på om eller hur en förändring i datainsamlingsmetoden kan komma att påverka svarsbenägenheten hos olika grupper i urvalet eller de resultat som redovisas för NTU. Resultaten i kortanalysen kommer däremot att utgöra ett viktigt underlag för att tolka potentiella effekter och konsekvenser av en förändring i datainsamlingsmetoden. Kortanalysen riktar sig främst till de som är intresserade av att fördjupa sig i den metodologiska delen av NTU.

Bakgrund

I NTU får samtliga personer i urvalet välja vilken datainsamlingsmetod de vill svara på.⁵ Den nuvarande insamlingsstrategin uppmuntrar dock till svar på webbenkäten genom att postenkäten introduceras senare under insamlingsperioden.⁶ De två enkäterna är konstruerade för att vara så lika varandra som möjligt, så frågorna som ställs är identiska, liksom svarsalternativen och ordningsföljden på frågorna. I webbenkäten används dock vissa inbyggda funktioner och logiska kontroller, exempelvis automatiska hopp mellan frågor.

Externt bortfall

Ett av målen med metodbytet 2017 var att stabilisera det externa bortfallet som hade ökat med åren. Självalministrerade enkäter genererar överlag

⁵ Förutom svenska finns webbenkäten på engelska, och postenkäten på engelska, arabiska och persiska.

⁶ För att läsa mer om datainsamlingen för NTU, se Brå 2021a.

lägre svarsfrekvens jämfört med telefonintervjuer, men nu ligger det externa bortfallet på en betydligt mer stabil nivå än tidigare.⁷ Det indikerar att olika insamlingsmetoder i viss mån har en inverkan på bortfallets storlek. Bortfallet⁸ ökade något mellan 2017 och 2018, från 56,1 procent till 59,5 procent, men har sedan dess varit i princip oförändrat (se tabell 1). I NTU 2021 var det totala bortfallet 59,0 procent.

Tabell 1. Bortfall i NTU 2017–2021. Designviktade andelar i procent.

	2017	2018	2019	2020	2021
Bortfall	56,1	59,5	59,4	59,4	59,0
Svarande	43,9	40,5	40,6	40,6	41,0

Även en tillsynes mindre förändring i datainsamlingsmetoden, att gå från att erbjuda både webb- och postenkät till enbart webbenkät, kan potentiellt bidra till en förändring i bortfallets storlek och sammansättning. Vissa grupper kan föredra postenkäter eller ha mindre tillgång till och vana vid att använda internet, och det kan det leda till att fler än tidigare avstår från att svara på undersökningen. En sådan grupp kan tänkas vara äldre personer i urvalet, och kanske speciellt äldre med liten vana vid eller tillgång till internet.⁹ Det finns även andra faktorer som påverkar valet att svara på en undersökning eller inte, exempelvis frågeformulärets längd och undersökningens ämnesområde (de Leeuw 2008).

Internt bortfall

Datainsamlingsmetoden kan även ha en inverkan på storleken på det interna bortfallet, och i NTU är det överlag något lägre i webbenkäten jämfört med postenkäten: i genomsnitt 0,5 procent respektive i genomsnitt 2,0 procent. Dock anses det interna bortfallet i NTU överlag vara så lågt att det inte har någon större betydelse för tolkningen av resultatet.¹⁰

En möjlig förklaring till det något lägre interna bortfallet i webbenkäten är att man i webbenkäten behöver aktivt klicka sig förbi en fråga för att komma vidare i enkäten, vilket kan minska risken för att svarspersoner av misstag hoppar över en fråga. Det inte är heller möjligt att markera fler än ett svarsalternativ där enbart ett efterfrågas, vilket medför att denna typ av internt bortfall enbart förekommer i postenkäten. Vidare innehåller webbenkäten automatiska hopp mellan frågorna, vilket skulle kunna minska risken för att eventuella följdfrågor förbises. Exempelvis är det interna bortfallet i postenkäten betydligt högre för följdfrågorna om skäl till att inte gå ut ensam sent på kvällen, skäl till att inte skriva/lägga upp något

⁷ För att läsa mer, se Brå 2021c.

⁸ Det designviktade bortfallet redovisas då det tar hänsyn till urvalsdesignen. För att läsa mer om detta, se den tekniska rapporten (Brå 2021a).

⁹ En studie fann att det inte var någon större skillnad i svarsfrekvensen bland äldre, med samma internetvana, som blivit utvalda till att svara på antingen en webbenkät eller en postenkät (Helpie-McFall och Hsu 2017).

¹⁰ Läs mer i den tekniska rapporten (Brå 2021a).

på internet och skäl till att inte handla på internet (se bilaga 1, tabell B1).

Mode-effekter

När flera datainsamlingsmetoder används i undersökningar finns ett antal aspekter att tänka på och ta ställning till, eftersom metoderna ger olika möjligheter och begränsningar. Deras specifika egenskaper kan ha en inverkan på svarsmängden, svarsfördelningen och täckningsgraden för datainsamlingsmetoden, men också på hur personer svarar på frågorna i undersökningen.¹¹

Datainsamlingsmetoderna kan tilltala olika typer av personer, vilket kan leda till att man får olika sammansättning av svarande beroende på den valda metoden (SCB 2016). Likaså kan olika förutsättningar påverka i vilken utsträckning undersökningen når ut till olika typer av personer. De som ska besvara en enkät på webben behöver exempelvis ha tillgång till internet och viss användarvana. Om metoderna ger olika sammansättning av svarande som dessutom skiljer sig åt avseende det som undersöks kan det leda till att olika data samlas in beroende på insamlingsmetod (s.k. selektionseffekt) (SCB 2016). Möjligheten att fånga upp svarande från olika grupper i befolkningen är därför en vanlig anledning till att använda fler än en metod. De som inte vill eller kan medverka via en specifik datainsamlingsmetod kan då potentiellt nås via en annan (de Leeuw 2018).

Datainsamlingsmetoden kan även ha en inverkan på hur personer svarar i en undersökning. Självadministrerade enkäter anses till viss del vara bättre på att samla in svar på känsliga frågor och ge färre socialt önskvärda svar än intervjuer.¹² Det antas ha att göra med att de känns mer anonyma, och att utan en tydlig motpart minskar dessutom behovet av att framställa sig på ett socialt önskvärt sätt. Exempelvis kan självadministrerade enkäter vara bättre för att ställa frågor om utsatthet för sexualbrott (Guzy och Leitgöb 2015). Vidare fann en studie att de som svarade via postenkät i lägre utsträckning uppgav positiva åsikter om polisen än de som svarade på en telefonintervju (Hennigan m.fl. 2002). En annan studie fann att självadministrerade enkäter gav högre nivåer av utsatthet och oro än telefonintervjuer (Laaksonen och Heiskanen 2014).

Förekomsten av mode-effekter kan förväntas vara lägre när man kombinerar webb- och postenkät jämfört med kombinationen av till exempel telefonintervju och självadministrerad enkät.¹³ Till att börja med är båda insamlingsmetoderna självadministrerade och delar många egenskaper, till exempel en högre anonymitetskänsla, skriftliga frågor och

¹¹ Se bland annat de Leeuw 2005; de Leeuw 2018; Bowling 2005; SCB 2016.

¹² de Leeuw 2005; de Leeuw 2008; Hennigan, Maxson, Sloane & Ranney 2002; Bowling, 2005; de Leeuw och Hox 2008; Cernat, Couper, Ofstedal 2016; Laaksonen och Heiskanen 2014.

¹³ SCB 2016; Klausch, Hox och Schouten 2013; de Leeuw 2018.

valfrihet i när och hur snabbt man svarar på enkäten.¹⁴ Flera studier har funnit små eller inga skillnader mellan svar på webb- och postenkät.¹⁵ För en del av studierna har skillnaderna till viss del kunnat förklarats av andra faktorer än att insamlingen av svar utförts med två olika metoder, exempelvis att svarspersonerna skiljde sig åt mellan enkättyperna eller att skillnaderna mellan datainsamlingsmetoderna främst gällde för vissa typer av frågor. Till exempel verkar webbenkäter fungera bättre än postenkäter när det gäller frågor med fritextsvar (Denscombe 2009) eller att ange exakta värden (Helppie-McFall och Hsu 2017). En metaanalys av flera studier visade dock att det även kan förekomma skillnader mellan webb- och postenkäter när det gäller känsliga frågor. Webbenkäter resulterade i högre nivåer av självrapporterade beteenden som kan antas vara känsliga och icke-önskvärda (Gnambs och Kaspar 2014).

Syfte och frågeställning

Syftet med denna kortanalys är att undersöka skillnader i svarsfördelning och svarsmönster mellan webbenkäten och postenkäten i NTU.

Följande frågeställningar undersöks:

- Hur ser fördelningen av svar på webb- och postenkäter ut för olika grupper i urvalet?
- Hur har fördelningen utvecklats över tid?
- Finns det indikationer på att svar som ges i webbenkäten skiljer sig från svar som ges i postenkäten?

Metod

I kortanalysen har data från NTU 2017–2021 använts för att belysa svarsfördelningen mellan webb- och postenkäter bland olika grupper och dess utveckling över tid. Jämförelsen av svar via webbenkäten kontra postenkäten bygger på data från NTU 2021.

Vikter

Resultaten i denna kortanalys är framtagna med hjälp av en designvikt som tar hänsyn till att vissa personer har haft större sannolikhet att komma med i urvalet än andra. Designvikten kompenserar för de justeringar som gjorts i urvalet,¹⁶ där bland annat grupper som tidigare haft lägre svarsfrekvens översamlas. Det innebär i praktiken att den översamlade gruppen viktas ner procentuellt lika mycket som urvalet utökades vid översamlingen.¹⁷

¹⁴ de Leeuw 2018; Bowling 2005.

¹⁵ Se bland annat Simmons och Swahnberg 2019; McCabe 2004; Helppie-McFall och Hsu 2017; Carini, Hayek, Kuh, Kennedy och Ouimet 2003; Hamby, Sugarman och Boney-McCoy 2006.

¹⁶ Urvalsförfarandet i NTU bygger på ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (STOSU). Det innebär att man delar upp urvalet i olika grupper, för att sedan dra ett slumpmässigt urval ur respektive grupp. Stratifiering görs för att säkerställa att urvalsramen har en god spridning. I NTU stratifieras urvalet utifrån lokalpolisområde (LPO) och ålder.

¹⁷ För att läsa mer om vikter, se den tekniska rapporten (Brå 2021a).

Logistiska regressionsanalyser

Ett av syftena med kortanalysen är att undersöka om det finns indikationer på att svaren på frågor i webbenkäten skiljer sig från svar på samma frågor i postenkäten. I huvudsak är intresset att se om eventuella mode-effekter skulle kunna inverka på de skattade resultaten för NTU om samtliga svar kom in via webbenkäten. För att undersöka det har multivariata logistiska regressionsanalyser utförts för flera av frågorna, med datainsamlingsmetoden som en oberoende variabel. Urvalet i NTU är baserat på ett stratifierat obundet slumpmässigt urval och därför har SPSS-modulen Complex Samples använts för att ta fram resultaten. Det innebär att det även har tagit hänsyn till urvalsdesignen i analyserna.

Utsatthet för brott, upplevd otrygghet och oro, och förtroende för rättsväsendet är inte jämnt fördelat bland befolkningen. Exempelvis är det i NTU en större andel i de yngre åldersgrupperna som rapporterar utsatthet för brott än i de äldre, och en större andel kvinnor än män rapporterar utsatthet för sexualbrott. Samtidigt är det en större andel yngre och en större andel män som svarar på webbenkäten. Om analyserna inte tar hänsyn till ålder och kön finns det risk för att observerade skillnader i svar mellan datainsamlingsmetoderna överskattas, och att det i stället är skillnader i sammansättningen av svarande för respektive insamlingsmetod som fångas upp. För att undersöka effekten av datainsamlingsmetoden, med hänsyn tagen till andra faktorer, har vi inkluderat flera sociodemografiska faktorer i analyserna (se tabell 2). Det kan även finnas andra faktorer som kan påverka svaren men som det inte har kunnat kontrollerats för i analyserna.

Tabell 2. Lista över sociodemografiska variabler som är inkluderade i samtliga regressionsanalyser.

Variabel	Kategorier
Kön	Man
	Kvinna
Ålder	16–24 år
	25–44 år
	45–64 år
	65–84 år
Svensk/utländsk bakgrund	Svenskfödda, en eller båda föräldrarna svenskfödda
	Svenskfödda, båda föräldrarna utrikesfödda
	Utrikesfödda
Högsta utbildningsnivå	Förgymnasial
	Gymnasial
	Eftergymnasial
Familjetyp	Sammanboende utan barn
	Sammanboende med barn
	Ensamstående utan barn
	Ensamstående med barn

Bostadstyp	Småhus
	Flerfamiljshus
Boendeort	Storstäder och storstadsnära kommuner
	Större städer och kommuner nära större stad
	Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

Resultaten av de logistiska regressionsanalyserna anges i oddskvoter (OR)¹⁸. De kan anta värden från 0 och uppåt, där 1 indikerar att oddset för ett visst utfall på den beroende variabeln är detsamma för den grupp som undersöks som för referensgruppen. En oddskvot över 1 indikerar att oddset för ett visst utfall på den beroende variabeln är större för gruppen jämfört med referensgruppen. Antar oddskvoten ett värde under 1 är oddset mindre.

Oddskvoter kan vara svåra att tolka och beskrivs ibland i termer av risk, vilket kan bli missvisande, speciellt om utfallet på den beroende variabeln är vanligt förekommande (Davies, Crombie och Tavakoli 1998; Malmquist 2002). Det kan även vara svårt att bedöma när en oddskvot har en meningsfull effekt på utfallet av den beroende variabeln. Att en oddskvot är statistiskt signifikant är inte samma sak som att den uppvisar en meningsfull effekt, och oddskvoter närmare 1 kan antas ha en marginell effekt. Vidare tenderar även väldigt små effekter att bli signifikanta när datamaterialet är stort (Schäfer och Schwarz 2019). Det har föreslagits att oddskvoter ska vara minst 1,5 för att betraktas som meningsfulla, men att referenspunkten för när en oddskvot uppvisar en meningsfull effekt varierar beroende på hur vanligt förekommande utfallet är för referensgruppen (Chen, Cohen och Chen 2010). Det finns inget givet svar på var gränsen bör gå för om en skillnad ska betraktas som meningsfull, utan det beror på kontexten (Schäfer och Schwarz 2019).

I huvudrapporten för NTU räcker det med små observerade skillnader i resultaten mellan åren för att de ska lyftas,¹⁹ och som tidigare nämnts är undersökningar med jämförelser över tid känsliga för förändringar i datainsamlingsmetoden. Det är därför viktigt att i denna kontext även ta hänsyn till mindre skillnader mellan datainsamlingsmetoderna för att, så långt det är möjligt, säkerställa att de förändringar som lyfts och de tolkningar som görs speglar en verklig förändring i befolkningen och inte en förändring i datainsamlingsmetoden. I och med detta är även oddskvoter under 1,5 relevanta för denna kortanalys. Dock pekar små oddskvoter (ett värde närmare 1) på en mindre effekt och tolkas därmed med större försiktighet.

¹⁸ Odds är ett mått på sannolikhet som beskriver förhållandet mellan sannolikheten för att ett utfall inträffar och sannolikheten för att det inte inträffar. Oddskvoten får man genom att dividera oddset i ena gruppen med oddset i andra gruppen (Bland och Altman 2000).

¹⁹ För mer information om hur resultaten beskrivs i den årliga NTU rapporten, se Brå 2021b.

Begränsningar

Om bara webbenkäten skulle användas som datainsamlingsmetod finns risk för större externt bortfall. Denna kortanalys ger inget svar på om och hur bortfallet skulle kunna påverkas av en sådan förändring eftersom alla personer i urvalet får möjlighet att välja insamlingsmetod. Därför går det inte att anta att de som svarat på postenkäten skulle ha avstått från att delta i undersökningen om webbenkät var det enda alternativet. Resultaten i kortanalysen kan däremot ge en indikation om vilka grupper som i större utsträckning väljer postenkäten framför webbenkäten och som möjligtvis kan vara svårare att nå med en webbenkät.

Resultat

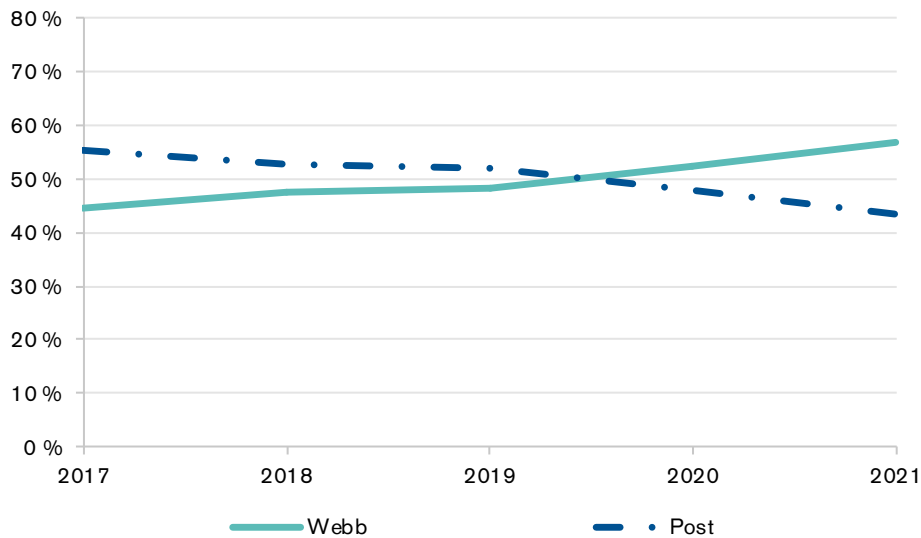
Inledningsvis presenteras hur svar på webb- och postenkäten fördelas mellan olika grupper i NTU och hur fördelningen utvecklades under perioden 2017–2021. Därefter redovisas resultaten av de logistiska regressionsanalyserna som baseras på data från NTU 2021.

Fördelningen av svar mellan webb- och postenkäten för olika grupper i NTU och dess utveckling över tid

I detta avsnitt presenteras fördelningen av svar på webbenkäten och postenkäten för olika grupper i NTU 2017–2021, för att belysa hur fördelningen skiljer sig åt och hur den har utvecklats över tid. Det som redovisas är designviktade andelar av samtliga svarande, totalt och för olika grupper. Figurerna och beskrivningen av resultaten gäller främst andelarna som svarat via webbenkäten, och resterande andelar är alltså svar via postenkäten. En detaljerad redovisning av andelen svar via webb- respektive postenkät för olika grupper i NTU 2017–2021 finns i bilaga 1, tabell B2.

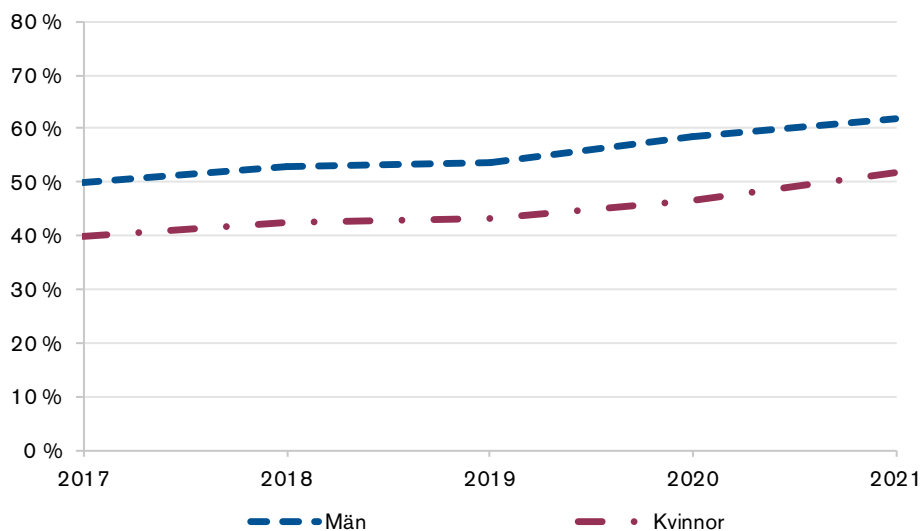
I figur 1 redovisas andelen svar via webb- respektive postenkäten bland de svarande sedan självadministrerade enkäter infördes 2017 och fram till och med 2021. I NTU 2017 var det en större andel av samtliga svarande som svarade via postenkäten (55,5 %) än via webbenkäten (44,5 %). Sedan dess har den totala andelen svar på webbenkäten ökat varje år, och 2021 var det i stället mer än hälften av de svarande som svarade via webbenkäten (56,7 %). Det är en ökning med 12,2 procentenheter. Andelen som svarade via postenkäten samma år var 43,3 procent.

Figur 1. Andel svarande (16–84 år) som valde webbenkät respektive postenkät i NTU 2017–2021.

Under hela tidsperioden 2017–2021 var andelen bland män som svarade via webbenkäten större än andelen bland kvinnor (se figur 2). Nästan hälften av männen (49,8 %) svarade 2017 via webbenkäten, och andelen har sedan dess ökat med 12,2 procentenheter till 62,0 procent 2021. Bland kvinnorna var det 39,8 procent som svarade via webbenkäten 2017 och 51,9 procent 2021, vilket motsvarar en ökning med 12,1 procentenheter. Trots att män svarar via webbenkäten i större utsträckning än kvinnor är utvecklingen över tid relativt likartad.

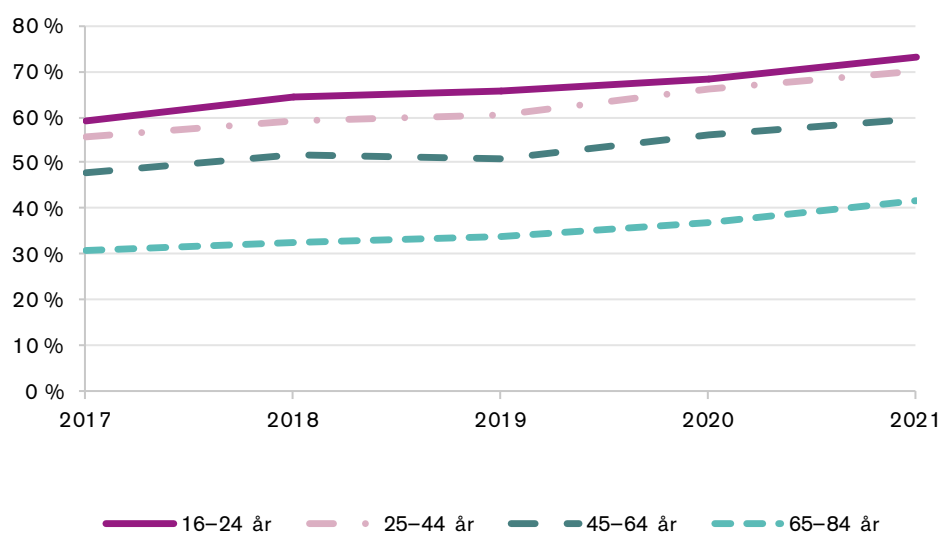
Figur 2. Andel svarande som valde webbenkät i NTU 2017–2021, fördelat på kön.

I samtliga åldersgrupper ökade andelen svar via webbenkäten under perioden 2017–2021, och andelen är större i de yngre åldersgrupperna än i de äldre (se figur 3). Bland de yngsta, 16–24 år, har andelen svar på webbenkäten ökat med 14,2 procentenheter, från 59,0 procent 2017 till

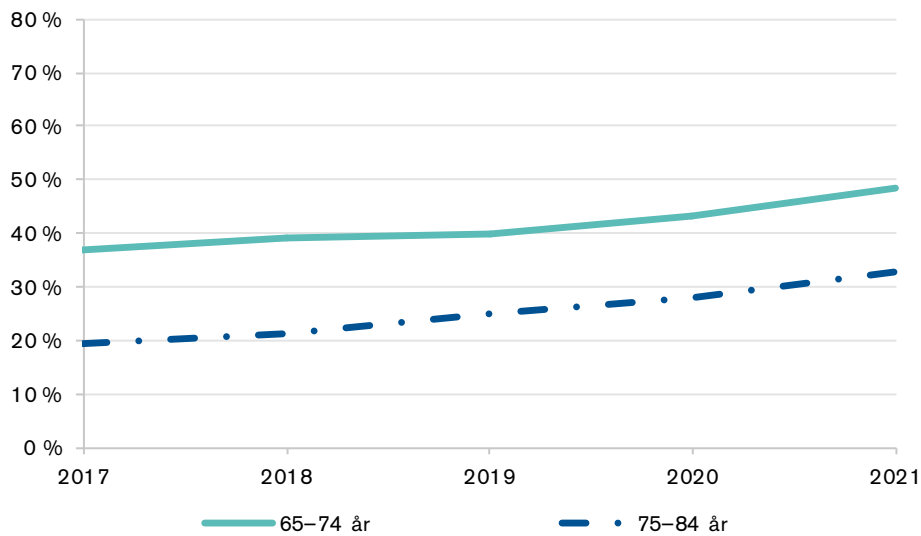
73,2 procent 2021. En liknande ökning syns i åldersgruppen 25–44 år, från 55,6 procent 2017 till 69,9 procent 2021 (en ökning på 14,3 procentenheter). I de två äldsta åldersgrupperna var det 2017 fler som svarade via postenkäten än via webbenkäten. Bland 45–64-åringar svarade 47,7 procent på webbenkäten 2017 jämfört med 59,7 procent 2021, vilket motsvarar en ökning på 12,0 procentenheter. I den äldsta åldersgruppen, 65–84 år, har andelen webbsvar ökat med 11,2 procentenheter, från 30,7 procent 2017 till 41,9 procent 2021. I NTU 2021 valde alltså en större andel bland 65–84-åringarna fortfarande att svara på postenkäten.

Figur 3. Andel svarande som valde webbenkät i NTU 2017–2021, fördelat på åldersgrupper.

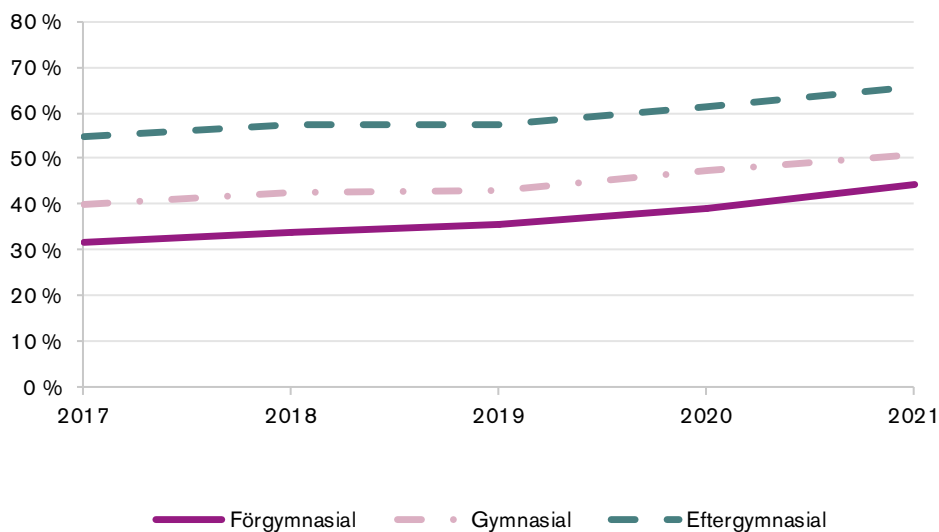
I åldersgruppen 65–84 år finns skillnader mellan de yngsta och de äldsta (se figur 4). Bland svarande i åldern 65–74 år var det 36,9 procent som valde webbenkäten 2017. Andelen har sedan dess ökat med 11,4 procentenheter och 2021 svarade nästan hälften (48,3 %) av 65–74-åringarna via webbenkäten. Motsvarande andelar bland svarande i åldersgruppen 75–84 år var 19,5 procent 2017 och 32,8 procent 2021. Andelen webbsvar är betydligt lägre bland de äldsta, 75–84 år, men den har ändå ökat med 13,3 procentenheter sedan 2017. Det är en något större ökning än bland 65–74-åringar.

Figur 4. Andel svarande som valde webbenkät i NTU 2017–2021, fördelat på åldersgrupperna 65–74 år och 75–84 år.

Andelen som svarar via webbenkäten är större ju högre utbildningsnivå som studeras, för hela perioden 2017–2021 (se figur 5). Bland dem med eftergymnasial utbildning svarade 54,7 procent via webbenkäten 2017. Därefter har andelen ökat med 10,9 procentenheter, till 65,6 procent 2021. Bland både dem med gymnasial och dem med förgymnasial utbildning var det en större andel som svarade via postenkäten än via webbenkäten 2017. Bland dem med som högst gymnasial utbildning svarade 39,8 procent på webbenkäten 2017 och andelen har sedan dess ökat med 11,0 procentenheter, till 50,8 procent 2021. Bland dem med som högst förgymnasial utbildning var det 31,8 procent som svarade på webbenkäten 2017 och 44,5 procent 2021. Det motsvarar en ökning med 12,7 procentenheter.

Figur 5. Andel svarande som valde webbenkät i NTU 2017–2021, fördelat på högsta genomförda utbildning.

Övriga grupper i NTU

Andra grupper som redovisas i NTU har en liknande utveckling över tid som de grupper som redovisas ovan (se bilaga 1, tabell B2). Andelen svar via webbenkäten ökade 2017–2021 i samtliga grupper, men fördelningen mellan de båda insamlingsmetoderna varierar mellan grupperna. Bland svenskfödda med båda föräldrar utrikesfödda var det 65,8 procent som svarade på webbenkäten 2021. Bland både utrikesfödda och de som är svenskfödda med minst en svenskfödd förälder var andelen 56,6 procent. Vidare svarade både sammanboende och ensamstående med barn i större utsträckning på webbenkäten än sammanboende och ensamstående utan barn: 66,7 procent bland sammanboende med barn och 60,8 procent bland ensamstående med barn. Motsvarande andelar bland ensamstående utan barn var 55,0 procent och 53,7 procent bland sammanboende utan barn.

Sett till svars personer som bor i småhus kontra flerfamiljshus ser fördelningen mellan webb- och postsvår relativt likartad ut för de båda grupperna. År 2021 svarade 56,4 procent av de som bor i småhus via webbenkäten, liksom 58,2 procent av de som bor i flerfamiljshus. Bland de som bor i storstäder och storstadsnära kommuner svarade 63,0 procent på webbenkäten, jämfört med 55,6 procent bland personerna som bor i större städer och kommuner nära större städer. I mindre städer, tätorter och landsbygdskommuner var andelen ännu något mindre, 49,2 procent.

Avslutande kommentarer

Sammantaget visar resultaten att andelen som svarar på webbenkäten ökade för samtliga grupper i NTU 2017–2021. Det tyder på att det pågår en utveckling mot att allt fler svarar på webbenkäten framför postenkäten, oavsett studerad grupp. Under samma tidsperiod låg bortfallet på en stabil nivå, vilket tycks peka på att utvecklingen inte haft någon betydelsefull inverkan på bortfallet överlag utan att det snarare handlar om ändrade preferenser. Dock framkommer det skillnader i fördelningen mellan de båda enkättyperna. Bland personer i åldersgruppen 65–84 år och personer med som högst förgymnasial utbildning var det 2021 fortfarande vanligare att svara på postenkäten. Det skulle kunna innebära ett ökat bortfall i de grupperna om postenkäten inte fanns som ett alternativ till webbenkäten.

Jämförelse av svar mellan webb- och postenkäten

I detta avsnitt är syftet att undersöka om det finns indikationer på att den självrapporterade utsattheten för brott, upplevd otrygghet och oro samt förtroendet för rättsväsendet skiljer sig åt mellan personer som svarade på webbenkäten och personer som svarade på postenkäten i NTU 2021.

För att undersöka detta har multivariata logistiska regressionsanalyser utförts och i tabell 3–5 redovisas oddskvoten för svar på webbenkät, med postenkät som referenskategori. Analyserna behöver ta hänsyn till att självrapporterad utsatthet för brott, upplevd otrygghet och oro, och förtroendet för rättsväsendet kan skilja sig åt mellan olika grupper i befolkningen samt att olika grupperna kan välja olika enkättyper. Därför innehåller de ett antal sociodemografiska kontrollvariabler (se tabell 2), och tanken är att se vilken effekt datainsamlingsmetoden har på det svar som givits, allt annat lika. Kontrollvariablerna är inkluderade i samtliga analyser men redovisas inte i tabellerna eftersom syftet är att undersöka effekten av datainsamlingsmetoden. För att belysa eventuella skillnader mellan könen har det även gjorts separata analyser på män och kvinnor. Det kan dock finnas andra faktorer som kan påverka svaren men som inte har kunnat kontrollerats för i analyserna, vilket är viktigt att ta hänsyn till när man tolkar resultaten.

NTU består av ett stort antal frågor inom områdena otrygghet och oro, utsatthet för brott, förtroende för rättsväsendet och eventuella kontakter med rättsväsendet (för de som har utsatts för brott).²⁰ Denna kortanalys är begränsad till följande frågeområden: *otrygghet och oro för brott*, *utsatthet för brott* och *förtroende för rättsväsendet*. Analysen omfattar majoriteten av de frågor som redovisas i den årliga NTU-rapporten inom *otrygghet och oro för brott* och *förtroende för rättsväsendet*. När det gäller *utsatthet för brott* ingår bara de brottstyper som kategoriserats som brott mot enskild person²¹ och trakasserier. Frågorna om egendomsbrott mot hushåll²² har uteslutits eftersom de i denna kortanalys inte antas vara lika känsliga att uppge i en undersökning, och därför inte heller förväntas att påverkas i samma utsträckning av datainsamlingsmetoden som de brottstyper som ingår i brott mot person – även om brotten i sig kan vara allvarliga och integritetskränkande.

Utsatthet för olika brottstyper mot enskild person

För att mäta den självrapporterade utsattheten för brott får svarspersonerna uppge om de har blivit utsatta för ett urval av brottstyper under det föregående kalenderåret. I tabell 3 redovisas oddskvoter för svaret ”ja” på

²⁰ Se teknisk rapport (Brå 2021a) för frågeformuläret.

²¹ I kategorin ”brott mot enskild person” ingår misshandel, hot, sexualbrott, personrån, fickstöld, försäljningsbedrägeri, kort/kreditbedrägeri och nätcränkning.

²² I kategorin ”egendomsbrott mot hushåll” ingår bilstöld, stöld ur eller från fordon, cykelstöld och bostadsinbrott.

dessa frågor, för de som svarade på webbenkäten kontra postenkäten, kontrollerat för sociodemografiska bakgrundsvariabler.

Resultaten i tabell 3 visar att det förekommer statistiskt signifikanta skillnader mellan datainsamlingsmetoderna för självrapporterade utsatthet för brottstyperna sexualbrott, hot, trakasserier och försäljningsbedrägeri. När det gäller övriga brottstyper som undersökts uppvisas ingen statistiskt signifikant skillnad mellan de svar som ges via webbenkäten jämfört med postenkäten.

Resultaten indikerar att de som svarade via webbenkäten uppgav något större utsatthet för sexualbrott, hot och försäljningsbedrägeri jämfört med de som svarade på postenkäten. Särskilt tydligt är det gällande självrapporterad utsatthet för sexualbrott (OR 1,56) och effekten är något tydligare bland män (OR 1,79) än bland kvinnor (OR 1,51). Detta indikerar att om de som svarat via postenkäten i stället hade svarat via webbenkäten är det troligt att en något större andel uppgett utsatthet för sexualbrott. Datainsamlingsmetodens effekt är mindre för hot och försäljningsbedrägeri (OR 1,13 respektive OR 1,12). Ser man i stället till trakasserier uppgav de svarande på webbenkäten i mindre utsträckning utsatthet (OR 0,89) jämfört med svarande via postenkäten.

Tabell 3. Oddskvoter^a för att svarande på webbenkäten uppgger utsatthet för olika brottstyper jämfört med svarande på postenkäten, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys. Data från NTU 2021.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Utsatt för personrån	1,02	1,07	0,91
Utsatt för sexualbrott	1,56 *	1,79 *	1,51 *
Utsatt för misshandel	1,04	1,09	0,99
Utsatt för hot	1,13 *	1,14 *	1,12 *
Utsatt för trakasserier	0,89 *	0,86 *	0,90
Utsatt för kort-/kreditbedrägeri	1,08	1,13	1,03
Utsatt för försäljningsbedrägeri	1,12 *	1,22 *	1,02
Utsatt för nätkränkning	1,01	0,91	1,09
Utsatt för fickstöld	0,95	0,96	0,94

^a Samtliga oddskvoter är kontrollerade för sociodemografiska bakgrundsvariabler.

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens (= postenkät) oddskvot ($p \leq 0,05$).

Otrygghet och oro

Otrygghet och oro för brott är ett mångfacetterat och komplext fenomen. I NTU mäts otrygghet och oro genom flera frågor för att belysa några dimensioner, bland annat frågor som mäter allmän känsla av otrygghet och generell oro över och uppfattning om brottsutvecklingen i samhället. Vidare ställs frågor om oro för att själv utsättas för specifika brott och oro för att närstående ska utsättas för brott. En annan dimension som mäts är i vilken utsträckning otrygghet och oro medför negativa konsekvenser i vardagen.

Resultaten i tabell 4 visar att det förekommer statistiskt signifikanta skillnader mellan de svar som samlats in via webbenkät och svaren via

postenkät när det gäller frågorna om otrygghet och oro. Undantaget är frågan om att man mycket eller ganska ofta avstått från en aktivitet på grund av oro.

För de flesta frågorna antar oddskvoterna ett värde över 1, vilket innebär att de som svarade på webbenkäten i något större utsträckning uppgav att de upplever oro på dessa områden jämfört med de som svarade på postenkäten. Oddskvoten är däremot under 1 för frågorna om personen känner sig mycket/ganska otrygg eller aldrig går ut sent på kvällen, om personen tror att brottsligheten ökat kraftigt/något under de senaste tre åren, och om personen mycket/ganska ofta oroat sig för bedrägerier på internet eller handlar aldrig på internet på grund av sådan oro. Det innebär att de som svarade på webbenkäten uppgav i något mindre utsträckning oro på dessa frågor jämfört med svarande på postenkäten. För flera av frågorna ligger oddskvoterna nära 1, vilket pekar på att det rör sig om relativt små effekter. De största skillnaderna mellan webb- och postenkäten gäller om man mycket/ganska ofta har avstått från att skriva/lägga upp något på internet, eller aldrig gör det, till följd av oro (OR 1,22) och om man tror att brottsligheten i samhället har ökat kraftigt/något (OR 0,80). Att sambanden i viss mån går i olika riktningar indikerar att svarande på webbenkäten inte systematiskt uppgav otrygghet och oro i större (eller mindre) utsträckning jämfört med svarande på postenkäten.

Tabell 4. Oddskvoter^a för att svarande på webbenkäten uppgav att de känner otrygghet eller oro jämfört med svarande på postenkäten, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys. Data från NTU 2021.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Mycket/ganska otrygg inkl. går aldrig ut sent på kvällen	0,95 *	1,03	0,90 *
Tror att brottsligheten i samhället ökat de senaste 3 åren	0,80 *	0,82 *	0,78 *
Oro över brottsligheten i samhället i stor utsträckning	1,12 *	1,18 *	1,07 *
Oro för att närstående ska drabbas av brott (mycket/ganska ofta)	1,04 *	1,13 *	0,97
Oro för misshandel (mycket/ganska ofta)	1,12 *	1,18 *	1,05
Oro för våldtäkt/sexuella angrepp (mycket/ganska ofta)	1,13 *	1,02	1,14 *
Oro för rån (mycket/ganska ofta)	1,08 *	1,19 *	1,02
Oro för bedrägeri på internet (mycket/ganska ofta inkl. handlar aldrig på internet p.g.a. oro)	0,88 *	0,97	0,82 *
Oro för bostadsinbrott (mycket/ganska ofta)	1,05 *	1,16 *	0,97
Oro för stöld/skadegörelse på bil (mycket/ganska ofta)	1,06 *	1,14 *	0,99
Valt en annan väg/färdsätt på grund av oro (mycket/ganska ofta)	1,15 *	1,23 *	1,10 *
Avstått från en aktivitet på grund av oro (mycket/ganska ofta)	1,06	1,17 *	1,00
Avstått från (mycket/ganska ofta) inkl. skriver/lägger aldrig upp något på internet på grund av oro	1,22 *	1,39 *	1,10 *

^a Samtliga oddskvoter är kontrollerade för sociodemografiska bakgrundsvariabler.

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens (= postenkät) oddskvot ($p \leq 0,05$).

Förtroende för rättsväsendet

NTU mäter också förtroendet för rättsväsendet som helhet och för rättsväsendets myndigheter. För att mäta förtroendet ställs frågor om hur

stort eller litet förtroende personen har för rättsväsendet som helhet och för enskilda myndigheters²³ sätt att bedriva sitt arbete. Det ställs även frågor om förtroendet för att rättsväsendet och polisen behandlar de som utsätts för brott bra och hanterar de som misstänks för brott rättvist.

Skillnaden mellan webbenkäten och postenkäten är statistiskt signifikant (se tabell 5). De som svarade på webbenkäten uppgav i större utsträckning ett mycket eller ganska stort förtroende på samtliga frågor jämfört med svarande på postenkäten. Det indikerar att om de som svarat på postenkäten i stället skulle ha svarat på webbenkäten hade andelen med stort förtroende troligen varit något större. Dock varierar oddskvoternas storlek mellan de olika frågorna. Datainsamlingsmetoden har störst effekt för frågorna om förtroendet för att rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta rättvist (OR 1,59 respektive OR 1,53). Effekten är minst för frågan om stort förtroende för polisen (OR 1,08).

Tabell 5. Oddskvoter^a för att svarande på webbenkäten uppger ett (mycket/ganska) stort förtroende för rättsväsendets olika delar jämfört med svarande på postenkäten, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys. Data från NTU 2021.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Stort förtroende för rättsväsendet som helhet	1,29 *	1,18 *	1,40 *
Stort förtroende för polisen	1,08 *	0,99	1,18 *
Stort förtroende för åklagarna	1,30 *	1,22 *	1,37 *
Stort förtroende för domstolarna	1,24 *	1,18 *	1,29 *
Stort förtroende för kriminalvården	1,29 *	1,28 *	1,29 *
Stort förtroende för rättsväsendets hantering av misstänkta	1,59 *	1,51 *	1,65 *
Stort förtroende för rättsväsendets behandling av utsatta	1,24 *	1,22 *	1,26 *
Stort förtroende för polisens hantering av misstänkta	1,53 *	1,53 *	1,54 *
Stort förtroende för polisens behandling av utsatta	1,27 *	1,23 *	1,31 *

^a Samtliga oddskvoter är kontrollerade för sociodemografiska bakgrundsvariabler.

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens (= postenkät) oddskvot ($p \leq 0,05$).

Avslutande kommentar

Sammantaget indikerar resultaten att det verkar förekomma skillnader i svar mellan datainsamlingsmetoderna för de flesta frågor som analyserats. Sammansättningen av svarande skiljer sig åt, mellan metoderna och detta har det kontrollerats för genom att inkludera flera sociodemografiska bakgrundsvariabler i analyserna. Dock kan det finnas andra faktorer som kan påverka hur man svaren men som inte har kunnat kontrollerats för här. Överlag pekar resultaten på att effekten av datainsamlingsmetoden varierar i storlek och riktning. De största effekterna syns för självrapporterad utsatthet för sexualbrott och frågorna om förtroende för rättsväsendet, speciellt förtroende för hur polisen och rättsväsendet hanterar misstänkta.

²³ Frågorna gäller polisen, åklagarna, domstolarna och kriminalvården.

Avslutande diskussion

Att använda både webb- och postenkäter för att samla in data är ingenting ovanligt i surveyundersökningar. Om det i framtiden blir aktuellt att bara samla in data via webbenkäten skulle det bland annat kunna innebära minskad kostnad, tidsåtgång och påverkan på miljön. Det skulle även sannolikt innebära ett lägre internt bortfall överlag i och med att det interna bortfallet generellt är högre i postenkäten. Samtidigt finns risk för ett större externt bortfall och framför allt i olika grupper. Ett systematiskt bortfall av svarande i olika grupper som skiljer sig åt i det som mätningen gäller kan leda till skeva skattningar och sämre möjlighet att generalisera resultaten. I denna kortanalys fanns inte möjligheten att undersöka om det externa bortfallet för olika grupper skiljer sig åt mellan datainsamlingsmetoderna eftersom samtliga i urvalet får välja metod. Dock kan fördelningen mellan webbenkät och postenkät bland olika grupper ge en indikation på vilka grupper som kan vara svårare att nå med en webbenkät.

Andelen svar på webbenkäten har ökat för samtliga grupper i NTU, samtidigt som det totala externa bortfallet har legat på en stabil nivå. Det visar att befolkningen är mer benägen att svara via webbenkäten än tidigare. I dag väljer mer än hälften webbenkäten i de allra flesta grupper. Detta tyder på ändrade preferenser, troligtvis till följd av en ökad internetanvändning i samhället, och med tiden kan det bli mindre viktigt att erbjuda en postenkät. Det finns dock fortfarande skillnader mellan olika grupper; exempelvis svarar äldre personer i urvalet i första hand på postenkäten. Därmed är det troligtvis en grupp som skulle vara svårare att få svar från, i alla fall på kortare sikt, om webbenkäten var det enda alternativet. I Sverige finns bra befolkningsregister som kan användas för att delvis hantera bortfallet, men kan inte hantera problemet om de som svarar och de som inte svarar skiljer sig åt i det som undersökningen avser mäta. Därför är det viktigt att det inte blir allt för stora förändringar i bortfallets sammansättning.

Vidare indikerar resultaten av de logistiska regressionsanalyserna att det finns ett samband mellan datainsamlingsmetoden och de svar som uppges. Effekterna tycks dock variera beroende på vilken fråga som undersöks, och i flera fall antar oddskvoterna ett värde närmare 1, vilket pekar på en mindre effekt. Dessutom framkommer det ofta inte något tydligt mönster. Exempelvis uppges de som svarar på webbenkäten något högre nivåer av

otrygghet och oro för vissa frågor, medan nivåerna är något lägre för andra frågor. Det är alltså svårt att avgöra om skillnaderna är direkta mode-effekter eller om det kan vara andra faktorer som påverkar.

För vissa frågor tycks effekterna vara desto större, exempelvis uppger de som svarar på webbenkäten större förtroende för rättsväsendet som helhet och för enskilda myndigheter. De uppger också en högre utsatthet för sexualbrott, vilket skulle kunna peka på att den typen av känsliga frågor skulle resultera i högre nivåer av utsatthet om personer svarar via webbenkäten jämfört med via postenkäten. Detta skulle kunna bero på datainsamlingsmetoden i sig (exempelvis känsla av anonymitet), det vill säga direkta mode-effekter. Det skulle även kunna bero på att personer med olika erfarenheter eller inställningar svarar via olika datainsamlingsmetoder. Troligtvis är det en kombination av båda.

Det är svårt att bedöma vilken betydelse dessa skillnader mellan datainsamlingsmetoderna har för framtida skattningar av resultaten i NTU, och i vilken utsträckning de kan påverka jämförbarheten. För det första ger resultatet från analyserna endast en indikation på hur det skulle ha sett ut om samtliga som valde postenkäten i stället hade svarat på webbenkäten. Troligen kommer allt fler att svara på webbenkäten vid varje nytt mättillfälle, vilket skulle innebära mindre påverkan på skattningarna mellan åren än vad resultaten i denna kortanalys indikerar. För det andra kan det finnas kvarstående bias som inte har kunnat kontrollerats för i analyserna. Det är även möjligt att de allra minsta skillnaderna uppnår statistisk signifikans på grund av datamaterialets storlek, utan att det nödvändigtvis innebär en betydande påverkan på resultaten. För att inte överskatta förändringar i resultaten vid en eventuell övergång till enbart webbenkäter är det viktigt att ta hänsyn till de skillnader mellan datainsamlingsmetoderna som har framkommit i denna kortanalys. Det kan även behövas fler studier för att förstå hur en förändring i datainsamlingsmetoden kan påverka NTU.

Referenser

- Brottsförebyggande rådet, Brå (2018). Nationella trygghetsundersökningen 2017. Teknisk rapport. Rapport 2018:2. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2021a). Nationella trygghetsundersökningen 2021. Teknisk rapport. Rapport 2021:12. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2021b). Nationella trygghetsundersökningen 2021. Om utsatthet, otrygghet och förtroende. Rapport 2021:11. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2021c). Bortfall i Nationella trygghetsundersökningen. En redovisning av bortfallets utveckling och beskaffenhet. NTU Kortanalys 1/2021. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Bland, J. M. och Altman, D. G. (2000). The odds ratio. *BMJ*, 320:1468. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1127651/> (Hämtad: 2021-12-15).
- Bowling, A. (2005). Mode of questionnaire administration can have serious effects on data quality. *Journal of Public Health*, volym 27, nummer 3, s. 281–291.
- Carini, M. R., Hayek, J. C., Kuh, G. D., Kennedy, J. M. och Ouimet, J. A. (2003). College Student Responses to Web and Paper Surveys: Does Mode Matter?. *Research in Higher Education*, volym 44, nummer 1, s. 1–19.
- Chen, H., Cohen, P. och Chen, S. (2010). How big is a big odds ratio? Interpreting the magnitudes of odds ratios in epidemiological studies. *Communications in Statistics — Simulation and Computation*, volym 39, nummer 4, s. 860–864.
- Davies, H. T. O., Crombie, I. K. och Tavakoli, M. (1998). When can odds ratios mislead?. *BMJ*, 316:989. <https://www.bmj.com/content/316/7136/989.long> (Hämtad: 2021-12-15).
- de Leeuw, E. (2005). To Mix or Not to Mix Data Collection Modes in Surveys. *Journal of Official Statistics*, volym 21, nummer 2, s. 233–255.
- de Leeuw, E. D. (2008). Choosing the mode of data collection. I: de Leeuw

- E. D., Hox J. J., Dillman D. A. (red.). *International handbook of survey methodology*. New York: Lawrence Erlbaum Associates.
https://www.researchgate.net/publication/46706288_International_Handbook_Of_Survey_Methodology_2008 (Hämtad: 2021-12-15).
- de Leeuw, E. D., Hox, J. J., och Dillman, D. A. (2008). Mixed mode surveys: When and why. I: de Leeuw E. D., Hox J. J., Dillman D. A. (red.). *International handbook of survey methodology*. New York: Lawrence Erlbaum Associates.
https://www.researchgate.net/publication/46706288_International_Handbook_Of_Survey_Methodology_2008 (Hämtad: 2021-12-15).
- de Leeuw, E. D. och Hox, J. J. (2008). Self-administered questionnaires: mail surveys and other applications. I: de Leeuw E. D., Hox J. J., Dillman D. A. (red.). *International handbook of survey methodology*. New York: Lawrence Erlbaum Associates.
https://www.researchgate.net/publication/46706288_International_Handbook_Of_Survey_Methodology_2008 (Hämtad: 2021-12-15).
- de Leeuw, E. D. (2018). Mixed-Mode: Past, Present, and Future. *Survey Research Methods*, volym 12, nummer 2, s. 75–89.
- Denscombe, M. (2009). Item non-response rates: a comparison of online and paper questionnaires. *International Journal of Social Research Methodology*, volym 12, nummer 4, s. 281–291.
- Gnambs, T. och Kaspar, K. (2015). Disclosure of sensitive behaviors across self-administered survey modes: a meta-analysis. *Behavior Research Methods*, volym 47, nummer 4, s. 1237–1259.
- Guzy, N. och Leitgöb, H. (2015). Assessing mode effects in online and telephone victimization surveys. *International Review of Victimology*, volym 21, nummer 1, s. 101–131.
- Hamby, S., Sugarman, D. B. och Boney-McCoy, S. (2006). Does Questionnaire Format Impact Reported Partner Violence Rates?: An experimental Study. *Violence and Victims*, volym 21, nummer 4, s. 507–518.
- Helppie-McFall, B. och Hsu, J. W. (2017). A Test of Web and Mail Mode Effect in a Financially Sensitive Survey of Older Americans. *Journal of Economic and Social Measurement*, volym 42, nummer 2, s. 151–169.
- Hennigan, K. M., Maxon, C. L., Sloane, D. och Ranney, M. (2002). Community views on crime and policing: survey mode effects on bias in community surveys. *Justice Quarterly*, volym 19, nummer 3, s. 565–587.
- Laaksonen, S. och Heiskanen, M. (2014). Comparison of Three Modes for Crime Victimization Survey. *Journal of Survey Statistics and Methodology*, volym 2, nummer 4, s. 459–483.
- Malmquist, J. (2002). Risk och odds – Hur man räknar med händelser. *Läkartidningen*, volym 99, nummer 8, s. 751–756.

<http://www.lakartidningen.se/OldArticlePdf/#!/2002/24274>. (Hämtad: 2021-12-15)

McCabe, S. E. (2004). Comparison of web and mail surveys in collecting illicit drug use data: a randomized experiment. *Journal of Drug Education*, volym 34, nummer 1, s. 61–72.

Schäfer, T. och Schwarz, M. (2019). The meaningfulness of effect sizes in psychological research: Differences between sub-disciplines and the impact of potential biases. *Frontiers in Psychology*, 10:813.

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2019.00813/full>

(Hämtad: 2021-12-15)

Simmons, J. och Swahnberg, K. (2019). Can nonresponse bias and known methodological differences explain the large discrepancies in the reported prevalence rate of violence found in Swedish studies? *PLOS ONE*, volym 4, nummer 5, s. 1–16.

Statistiska centralbyrån, SCB (2016). *Frågor och svar – om frågekonstruktion i enkät- och intervjuundersökningar*. Andreas Persson (red). Örebro: SCB-Tryck.

Bilagor

Bilaga 1.

Tabell B1. Internt bortfall för frågorna i NTU 2021, särredovisat för webbenkät och postenkät. Andelar i procent.

Internt bortfall	Webb	Post
Bor tillsammans med	0,2	1,5
Antal personer i hushåll (15–84 år)	0,7	7,9
Typ av bostad	0,5	1,3
Äger/hyr bostad eller bostadsrätt	0,6	1,6
Högsta slutförda utbildning	0,7	1,8
Sysselsättning	0,4	2,8
Förtroende för rättsväsendet	0,2	1,3
Förtroende för polisen	0,2	1,3
Förtroende för åklagarna	0,3	1,4
Förtroende för domstolarna	0,3	1,3
Förtroende för kriminalvården	0,3	1,2
Förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist	0,3	1,2
Förtroende för att rättsväsendet hanterar utsatta bra	0,3	1,2
Förtroende för att polisen hanterar misstänkta rättvist	0,3	1,2
Förtroende för att polisen hanterar utsatta bra	0,3	1,1
Oro över brottsligheten i samhället	0,3	0,9
Otrygghet ensam kväll i egna bostadsområdet	0,0	0,8
Skäl till att inte gå ut ensam sent på kvällen	0,7	3,0
Valt annan väg/färdväg	0,4	1,1
Avstått från aktivitet	0,5	1,1
Avstått från att skriva/lägga upp något på internet	0,1	1,4
Skäl till att inte skriva/lägga upp något på internet	0,7	5,0
Oro för att drabbas av inbrott	0,3	0,9
Oro för stöld/skadegörelse av/på fordon	0,3	1,1
Oro för bedrägeri vid köp via internet	0,1	1,0
Skäl till att inte handla på internet	1,5	6,9
Oro för misshandel	0,3	1,0
Oro för rån	0,4	1,0
Oro för våldtäkt/sexuella angrepp	0,3	1,1

Internt bortfall	Webb Post
Oro för närstående	0,3 1,0
Påverkan på livskvalitet	0,3 1,4
Problem med nedskräpning	0,3 1,0
Problem med skadegörelse	0,5 1,1
Problem med klotter	0,6 1,2
Problem med fortkörning	0,5 1,0
Problem med övrig störande körning med motorfordon	0,3 0,9
Problem med personer påverkade av alkohol eller droger utomhus	0,3 1,0
Problem med gäng som uppehåller sig i området	0,4 1,1
Problem med gäng som bråkar eller stör	0,4 1,1
Problem med öppen narkotikahandel	0,6 2,2
Vilken utsträckning polisen bryr sig om problem i området	0,3 1,2
Brottslighet ökat/minskat/varit oförändrad	0,3 0,8
Utsatthet för cykelstöld	0,3 0,9
Utsatthet bilstöld	0,3 0,9
Utsatthet stöld ur/från motorfordon	0,4 1,0
Utsatthet bostadsinbrott	0,4 0,9
Utsatthet kontokortsbedrägeri	0,5 1,2
Utsatthet försäljningsbedrägeri	0,4 1,2
Utsatthet fickstöld	0,4 1,1
Utsatthet rån	0,4 1,1
Utsatt sexualbrott	0,5 1,7
Sexuellt tvång	0,3 1,9
Sexuellt utnyttjande	0,3 1,6
Utsatt misshandel	0,9 1,7
Sjukvård på grund av misshandel	0,2 10,9
Utsatt hot	0,6 1,8
Utsatt trakasserier	0,6 1,5
Utsatt nätcränkning	0,4 1,4
Utsatt annat brott	0,5 1,3
Utsatt närstående	0,5 1,7
Polisanmält något brott senaste 3 åren	0,4 1,4
Polisanmält själv eller annan/med annan person	0,6 3,2
Polisanmält tillvägagångssätt	0,4 5,7
Polisanmält brott med hot eller våld	0,5 2,6
Erfarenhet av polisen i samband med polisanmälan	0,8 3,0
Upplevelse av att på enkelt sätt få kontakt med polisen	0,8 2,7
Upplevelse av bemötande från polisen	0,7 2,9
Upplevelse av information om ärendet	1,0 2,9
Upplevelse av polisens arbete med att klara upp brottet	0,9 3,0
Kontakt med åklagare i samband med utsatthet	0,6 2,3
Erfarenhet av åklagare	0,4 7,7
Medverkat i rättegång på grund av utsatt senaste 3 åren	0,4 4,4

Internt bortfall	Webb	Post
Målsägarbiträde i samband med rättegång	0,7	1,9
Erfarenhet av målsägarbiträde	0,8	.
Skulle vilja ha målsägarbiträde	.	1,8
Upplevelse av information inför rättegång	0,2	1,3
Möjlighet att förstå rättegången	0,7	2,3
Upplevelse av bemötande från domstol	0,5	2,9

Punkt (.) innebär att observationer saknas, det vill säga att antalet är 0.

Tabell B2. Fördelningen av svar på webb- och postenkäten för samtliga och för olika grupper i NTU 2017–2021. Designviktade andelar i procent.

	2017 Webb	2017 Post	2018 Webb	2018 Post	2019 Webb	2019 Post	2020 Webb	2020 Post	2021 Webb	2021 Post
Samtliga 16–84 år	44,5	55,5	47,4	52,6	48,1	51,9	52,3	47,7	56,7	43,3
Kön										
Man	49,8	50,2	53,0	47,0	53,5	46,5	58,6	41,4	62,0	38,0
Kvinna	39,8	60,2	42,5	57,5	43,4	56,6	46,6	53,4	51,9	48,1
Ålder, fyra kategorier										
16–24 år	59,0	41,0	64,2	35,8	65,5	34,5	68,3	31,7	73,2	26,8
25–44 år	55,6	44,4	59,3	40,7	60,6	39,4	65,9	34,1	69,9	30,1
45–64 år	47,7	52,3	51,6	48,4	50,7	49,3	56,0	44,0	59,7	40,3
65–84 år	30,7	69,3	32,5	67,5	33,9	66,1	37,0	63,0	41,9	58,1
Ålder, åtta kategorier										
16–19 år	58,9	41,1	63,2	36,8	64,9	35,1	66,7	33,3	72,8	27,2
20–24 år	59,1	40,9	65,2	34,8	66,1	33,9	70,0	30,0	73,7	26,3
25–34 år	55,6	44,4	60,3	39,7	63,1	36,9	68,0	32,0	71,6	28,4
35–44 år	55,7	44,3	58,6	41,4	58,5	41,5	64,1	35,9	68,6	31,4
45–54 år	51,0	49,0	54,4	45,6	53,6	46,4	59,7	40,3	64,2	35,8
55–64 år	44,8	55,2	49,2	50,8	48,2	51,8	52,7	47,3	55,9	44,1
65–74 år	36,9	63,1	39,1	60,9	39,7	60,3	43,4	56,6	48,3	51,7
75–84 år	19,5	80,5	21,4	78,6	24,9	75,1	27,9	72,1	32,8	67,2
Svensk/utländsk bakgrund										
Svenskfödda, en eller båda föräldrarna svenskfödda	44,8	55,2	47,7	52,3	48,2	51,8	52,2	47,8	56,6	43,4
Svenskfödda, båda föräldrarna utrikesfödda	51,8	48,2	56,9	43,1	57,7	42,3	61,0	39,0	65,8	34,2
Utrikesfödda	42,8	57,2	45,1	54,9	46,9	53,1	52,7	47,3	56,6	43,4
Högsta utbildningsnivå										
Förgymnasial	31,8	68,2	33,7	66,3	35,7	64,3	39,2	60,8	44,5	55,5
Gymnasial	39,8	60,2	42,4	57,6	42,8	57,2	47,2	52,8	50,8	49,2
Eftergymnasial	54,7	45,3	57,4	42,6	57,5	42,5	61,4	38,6	65,6	34,4
Familjetyp										
Sammanboende utan barn	41,7	58,3	45,3	54,7	45,3	54,7	50,1	49,9	53,7	46,3
Sammanboende med barn	54,8	45,2	56,5	43,5	56,2	43,8	62,1	37,9	66,7	33,3
Ensamstående utan barn	42,2	57,8	45,1	54,9	47,7	52,3	49,7	50,3	55,0	45,0
Ensamstående med barn	44,7	55,3	52,6	47,4	50,6	49,4	55,6	44,4	60,8	39,2

	2017 Webb	2017 Post	2018 Webb	2018 Post	2019 Webb	2019 Post	2020 Webb	2020 Post	2021 Webb	2021 Post
Bostadstyp										
Småhus	44,2	55,8	47,2	52,8	47,6	52,4	51,6	48,4	56,4	43,6
Flerfamiljshus	46,4	53,6	48,4	51,6	49,7	50,3	54,2	45,8	58,2	41,8
Boendeort										
Storstäder och storstadsnära kommuner	50,1	49,9	52,9	47,1	53,7	46,3	58,1	41,9	63,0	37,0
Större städer och kommuner nära större stad	43,4	56,6	46,8	53,2	47,2	52,8	51,6	48,4	55,6	44,4
Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner	38,6	61,4	40,9	59,1	41,8	58,2	45,4	54,6	49,2	50,8

Tabell B3–B5 redovisar fullständiga modeller (inkl. sociodemografiska kontrollvariabler) av de multivariata logistiska regressionsanalyserna. Modellerna är framtagna för att undersöka sambandet mellan datainsamlingsmetod och utfallet på den beroendevariabeln när hänsyn tagits till sociodemografiska faktorer.

Tabell B3. Oddskvoter för att svara på webbenkäten uppger utsatthet för olika brottstyper jämfört med svara på postenkäten, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys. Redovisning av samtliga kontrollvariabler. Data från NTU 2021.

	Utsatt för personrån	Utsatt för sexualbrott	Utsatt för misshandel	Utsatt för hot	Utsatt för trakasserier	Utsatt för kort-/kreditbedrägeri	Utsatt för försäljningsbedrägeri	Utsatt för nätkränkning	Utsatt för fickstöld
Datainsamlingsmetod (ref. postenkät)									
Webbenkät	1,02	1,56 *	1,04	1,13 *	0,89 *	1,08	1,12 *	1,01	0,95
Kön (ref. kvinna)									
Man	3,78 *	0,14 *	1,61 *	1,13 *	0,77 *	1,30 *	1,44 *	1,23 *	1,15
Ålder (ref. 65–84 år)									
16–24 år	5,99 *	39,52 *	9,41 *	3,64 *	3,20 *	1,13	2,12 *	4,49 *	3,28 *
25–44 år	5,09 *	22,97 *	7,01 *	3,45 *	2,92 *	1,30 *	2,23 *	3,41 *	2,10 *
45–64 år	4,31 *	6,31 *	4,28 *	2,95 *	1,96 *	1,64 *	2,05 *	3,41 *	1,92 *
Svensk/utländsk bakgrund (ref. båda föräldrarna svenskfödda)									
Båda föräldrarna utrikesfödda	0,97	0,82	1,07	1,10	1,34 *	1,10	1,07	1,07	0,99
Utrikesfödd	0,98	0,68 *	1,01	1,05	1,51 *	1,44 *	1,49 *	1,19 *	1,71 *
Högsta utbildningsnivå (ref. eftergymnasial)									
Förgymnasial	2,24 *	1,30 *	1,66 *	1,27 *	1,41 *	0,86	1,03	1,75 *	1,52 *
Gymnasial	1,61 *	1,49 *	1,42 *	1,18 *	1,30 *	1,00	1,12 *	1,24 *	1,17
Familjetyp (ref. sammanboende med barn)									
Sammanboende utan barn	1,28	1,70 *	1,03	1,04	1,14	0,89	0,78 *	1,03	1,03

	Utsatt för personrån	Utsatt för sexualbrott	Utsatt för misshandel	Utsatt för hot	Utsatt för trakasserier	Utsatt för kort-/kreditbedrägeri	Utsatt för försäljningsbedrägeri	Utsatt för nätcränkning	Utsatt för fickstöld
Ensamboende utan barn	1,74 *	3,23 *	1,92 *	1,45 *	1,76 *	0,91	0,86 *	1,73 *	1,53 *
Ensamboende med barn	2,19 *	3,17 *	2,65 *	2,06 *	2,89 *	1,27	1,35 *	3,38 *	2,12 *
Bostadstyp (ref. småhus)									
Flerfamiljshus	1,43 *	1,40 *	1,28 *	1,35 *	1,15 *	1,08	0,98	1,15 *	1,50 *
Boendeort (ref. mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner)									
Storstäder och storstadsnära kommuner	1,83 *	1,03	1,03	1,22 *	0,94	1,29 *	1,03	0,87	1,87 *
Större städer och kommuner nära större städer	1,25	1,04	1,05	1,08	1,04	1,15 *	1,04	0,99	1,16
Nagelkerke	0,10	0,27	0,10	0,06	0,06	0,02	0,03	0,06	0,05

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p \leq 0,05$).

Tabell B4. Oddskvoter för att svarande på webbenkäten uppger att de känner otrygghet eller oro jämfört med svarande på postenkäten, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys. Redovisning av samtliga kontrollvariabler. Data från NTU 2021.

	Mycket/gan ska otrygg inkl. går aldrig ut sent på kvällen	Tror att brottslighet en i samhället ökat de senaste 3 åren	Oro över brottslighet en i samhället i stor utsträckning	Oro för att närstående ska drabbas av brott (mycket/gan ska ofta)	Oro för misshandel (mycket/gan ska ofta)	Oro för våldtäkt/sex uella angrepp (mycket/gan ska ofta)	Oro för rån (mycket/gan ska ofta)	Oro för bedrägeri på internet (mycket/gan ska ofta inkl. handlar aldrig på internet p.g.a. oro)	Oro för bostadsinbr ott (mycket/gan ska ofta)	Oro för stöld/skade görelse på bil (mycket/gan ska ofta)	Valt en annan väg/färd sätt på grund av oro (mycket/gan ska ofta)	Avstått från en aktivitet på grund av oro (mycket/gan ska ofta)	Avstått från (mycket/gan ska ofta) inkl. skriver/lägg er aldrig upp något på internet på grund av oro
Datansamlingsmetod (ref. postenkät)													
Webbenkät	0,95 *	0,80 *	1,12 *	1,04 *	1,12 *	1,13 *	1,08 *	0,88 *	1,05 *	1,06 *	1,15 *	1,06	1,22 *
Kön (ref. kvinna)													
Man	0,41 *	0,72 *	0,99	0,75 *	1,03	0,08 *	0,74 *	0,83 *	0,86 *	1,07 *	0,42 *	0,54 *	0,94 *
Ålder (ref. 65–84 år)													
16–24 år	1,07	0,69 *	0,35 *	0,91 *	1,90 *	14,75 *	1,31 *	0,46 *	0,52 *	0,61 *	1,99 *	1,02	0,41 *
25–44 år	0,91 *	0,74 *	0,59 *	1,06	1,92 *	8,58 *	1,45 *	0,69 *	1,03	1,27 *	1,80 *	1,41 *	0,66 *
45–64 år	0,89 *	0,92 *	0,95 *	1,46 *	1,63 *	3,36 *	1,32 *	0,97	1,12 *	1,34 *	1,54 *	1,27 *	0,85 *
Svensk/utländsk bakgrund (ref. båda föräldrarna svenskfödda)													
Båda föräldrarna utrikesfödda	1,26 *	1,38 *	1,03	1,21 *	1,10	1,12	1,24 *	1,24 *	1,19 *	1,15 *	1,05	1,27 *	1,23 *
Utrikesfödd	1,20 *	1,48 *	0,71 *	0,83 *	1,20 *	0,84 *	1,12 *	1,29 *	1,24 *	1,15 *	0,69 *	1,04	1,05
Högsta utbildningsnivå (ref. eftergymnasial)													

	Mycket/ganska otrygg inkl. går aldrig ut sent på kvällen	Tror att brottsligheten i samhället ökat de senaste 3 åren	Oro över brottsligheten i samhället i stor utsträckning	Oro för att närstående ska drabbas av brott (mycket/ganska ofta)	Oro för misshandel (mycket/ganska ofta)	Oro för våldtäkt/sexuella angrepp (mycket/ganska ofta)	Oro för rån (mycket/ganska ofta)	Oro för bedrägeri på internet (mycket/ganska ofta inkl. handlar aldrig på internet p.g.a. oro)	Oro för bostadsinbrott (mycket/ganska ofta)	Oro för stöld/skadegörelse på bil (mycket/ganska ofta)	Valt en annan väg/färdsätt på grund av oro (mycket/ganska ofta)	Avstått från en aktivitet på grund av oro (mycket/ganska ofta)	Avstått från (mycket/ganska ofta) inkl. skriver/lägger aldrig upp något på internet på grund av oro
Förgymnasial	2,18 *	2,76 *	1,52 *	1,41 *	2,01 *	1,73 *	1,81 *	1,51 *	1,30 *	1,49 *	1,38 *	1,81 *	1,42 *
Gymnasial	1,87 *	2,56 *	1,59 *	1,49 *	1,73 *	1,63 *	1,67 *	1,43 *	1,37 *	1,55 *	1,42 *	1,66 *	1,29 *
Familjetyp (ref. sammanboende med barn)													
Sammanboende utan barn	1,02	1,14 *	1,05	0,84 *	1,16 *	1,08	1,12 *	0,96	1,02	1,19 *	0,93 *	0,96	0,98
Ensamboende utan barn	1,03	1,15 *	0,99	0,79 *	1,38 *	1,20 *	1,24 *	0,97	0,97	1,20 *	0,95	1,13 *	1,11 *
Ensamboende med barn	1,01	1,03	1,09	1,27 *	1,57 *	1,39 *	1,31 *	1,07	0,99	1,13	1,11	1,21 *	1,30 *
Bostadstyp (ref. småhus)													
Flerfamiljshus	2,13 *	0,87 *	0,92 *	1,03	1,31 *	1,47 *	1,30 *	0,93 *	0,46 *	1,27 *	1,34 *	1,34 *	0,91 *
Boendeort (ref. mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner)													
Storstäder och storstadsnära kommuner	1,18 *	0,71 *	1,00	1,36 *	1,23 *	1,42 *	1,56 *	0,94 *	1,38 *	1,17 *	1,68 *	1,18 *	1,10 *
Större städer och kommuner nära större städer	1,26 *	0,91 *	1,07 *	1,20 *	1,22 *	1,25 *	1,38 *	1,00	1,09 *	1,09 *	1,51 *	1,28 *	1,04
Nagelkerke	0,11	0,09	0,06	0,03	0,04	0,28	0,03	0,03	0,05	0,02	0,09	0,04	0,02

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p \leq 0,05$).

Tabell B5. Oddskvoter för att svarande på webbenkäten uppger ett (mycket/ganska) stort förtroende för rättsväsendet jämfört med svarande på postenkäten, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys. Redovisning av samtliga kontrollvariabler. Data från NTU 2021.

	Stort förtroende för rättsväsendet som helhet	Stort förtroende för polisen	Stort förtroende för åklagarna	Stort förtroende för domstolarna	Stort förtroende för kriminalvården	Stort förtroende för rättsväsendets hantering av misstänkta	Stort förtroende för rättsväsendets behandling av utsatta	Stort förtroende för polisens hantering av misstänkta	Stort förtroende för polisens behandling av utsatta
Datansamlingsmetod (ref. postenkät)									
Webbenkät	1,29 *	1,08 *	1,30 *	1,24 *	1,29 *	1,59 *	1,24 *	1,53 *	1,27 *
Kön (ref. kvinna)									
Man	0,73 *	0,65 *	0,80 *	0,88 *	0,86 *	0,99	0,80 *	1,07 *	0,83 *
Ålder (ref. 65–84 år)									
16–24 år	0,95	0,97	1,27 *	1,16 *	2,01 *	1,17 *	1,66 *	0,94	1,47 *
25–44 år	0,78 *	0,79 *	0,87 *	0,86 *	1,26 *	0,94 *	1,10 *	0,77 *	1,10 *
45–64 år	0,93 *	0,89 *	0,98	1,00	1,09 *	1,07 *	1,04	0,99	1,11 *
Svensk/utländsk bakgrund (ref. båda föräldrarna svenskfödda)									
Båda föräldrarna utrikesfödda	0,64 *	0,63 *	0,66 *	0,61 *	0,67 *	0,58 *	0,73 *	0,61 *	0,75 *
Utrikesfödd	0,70 *	0,70 *	0,69 *	0,79 *	0,80 *	0,62 *	0,97	0,63 *	0,76 *
Högsta utbildningsnivå (ref. eftergymnasial)									
Förgymnasial	0,42 *	0,61 *	0,43 *	0,41 *	0,64 *	0,39 *	0,61 *	0,52 *	0,68 *
Gymnasial	0,49 *	0,69 *	0,50 *	0,47 *	0,71 *	0,46 *	0,63 *	0,62 *	0,74 *
Familjetyp (ref. sammanboende med barn)									
Sammanboende utan barn	0,81 *	0,84 *	0,84 *	0,83 *	0,87 *	0,75 *	0,86 *	0,78 *	0,83 *
Ensamboende utan barn	0,74 *	0,75 *	0,76 *	0,78 *	0,83 *	0,71 *	0,86 *	0,69 *	0,75 *

	Stort förtroende för rättsväsendet som helhet	Stort förtroende för polisen	Stort förtroende för åklagarna	Stort förtroende för domstolarna	Stort förtroende för kriminalvården	Stort förtroende för rättsväsendets hantering av misstänkta	Stort förtroende för rättsväsendets behandling av utsatta	Stort förtroende för polisens hantering av misstänkta	Stort förtroende för polisens behandling av utsatta
Ensamboende med barn	0,70 *	0,71 *	0,74 *	0,82 *	0,80 *	0,71 *	0,90	0,78 *	0,85 *
Bostadstyp (ref. småhus)									
Flerfamiljshus	1,03	1,01	1,01	1,04	1,04	0,97	1,00	0,90 *	0,96 *
Boendeort (ref. mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner)									
Storstäder och storstadsnära kommuner	1,09 *	1,05 *	1,08 *	1,11 *	0,91 *	1,10 *	0,93 *	1,06 *	1,02
Större städer och kommuner nära större städer	1,08 *	1,12 *	1,06 *	1,03	1,05 *	1,06 *	1,03	1,06 *	1,05 *
Nagelkerke	0,07	0,04	0,06	0,07	0,03	0,10	0,03	0,06	0,03

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p \leq 0,05$).